

Datum : 17 januari 2006

Wettelijk criterium 'behandelbaarheid' hoeft niet aangescherpt te worden

Het is voldoende duidelijk hoe het criterium 'behandelbaarheid' in de context van wetgeving op het gebied van bevolkingsonderzoek en medische keuringen moet worden uitgelegd. Wel is de vraag of de bescherming van burgers die daarmee wordt beoogd niet te veel van dat ene criterium afhankelijk is gemaakt. Dat schrijft de Gezondheidsraad in een advies dat vandaag wordt aangeboden aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Wie meedoet aan bevolkingsonderzoek of een medische keuring ondergaat, kan een gezondheidsprobleem op het spoor komen. Is er echter (nog) geen behandeling, dan is de kennis daarover vooral belastend. Ook kan die kennis maatschappelijke gevolgen hebben, bijvoorbeeld bij het aanvragen van een verzekering.

Om mensen te beschermen gelden dan ook speciale voorwaarden voor bevolkingsonderzoek naar onbehandelbare aandoeningen. Die zijn vastgelegd in de Wet op het bevolkingsonderzoek (WBO). En in de Wet op de medische keuringen (WMK) staat dat verzekeraars mensen niet op onbehandelbare aandoeningen mogen laten testen. Ook mogen ze niet zomaar vragen naar het vóórkomen van zulke ziekten in de familie.

Of een aandoening wel of niet behandelbaar is, is dus een belangrijk criterium bij de bescherming die de wetgever heeft willen bieden aan mensen die meedoen aan bevolkingsonderzoek of een medische keuring ondergaan. Juist daarom wilde de staatssecretaris van VWS weten of voldoende duidelijk is hoe dat criterium moet worden uitgelegd. Anders zou de bescherming toch nog tekort kunnen schieten.

Is het misschien nodig het criterium van 'behandelbaarheid' in de WBO en de WMK preciezer te omschrijven? Volgens de Gezondheidsraad is dat niet het geval. De inhoud van het criterium is het probleem niet. Wel kan de centrale rol die het criterium in beide wetten heeft gekregen in de praktijk tot problemen leiden. Voor de WMK kan dat wellicht opgelost worden door verdere zelfregulering: afspraken tussen verzekeraars en vertegenwoordigers van verzekerden. Als dat niet lukt kan men ook de wet zelf veranderen, zodanig dat de bescherming niet meer uitsluitend van dat ene criterium

afhangt. Deze punten zullen vast aan de orde komen in de nieuwe evaluatie van de WMK. Voor de WBO is in de evaluatie van een paar jaar geleden een voorstel gedaan voor een andere opzet, waarbij behandelbaarheid als wettelijk criterium komt te vervallen.

Het advies is opgesteld door de Beraadsgroep Gezondheidsethiek en Gezondheidsrecht. De beraadsgroep is als volgt samengesteld:

• prof. dr JA Knottnerus, voorzitter Gezondheidsraad, Den Haag, *voorzitter* • prof. mr JKM Gevers, hoogleraar gezondheidsrecht; AMC, Universiteit van Amsterdam, *vice voorzitter* • prof. dr ID de Beaufort, hoogleraar gezondheidsethiek; Erasmus MC, Rotterdam • prof. dr RPTM Grol, hoogleraar kwaliteit van zorg; Universitair Medisch Centrum St Radboud, Nijmegen en Universiteit Maastricht • prof. mr GRJ de Groot, hoogleraar zorgverzekeringsrecht; Vrije Universiteit Amsterdam • prof. dr JCJM de Haes, hoogleraar medische psychologie; AMC, Universiteit van Amsterdam • drs RM den Hartog-van Ter Tholen, Ministerie van VWS, Den Haag, *adviseur* • prof. dr GA den Hartogh, hoogleraar ethiek; Universiteit van Amsterdam • prof. mr AC Hendriks, hoogleraar gezondheidsrecht; Leids Universitair Medisch Centrum en Universiteit Leiden • dr WLM Kramer, kinderchirurg-kindertraumatoloog; Universitair Medisch Centrum Utrecht • prof. dr ir FE van Leeuwen, hoogleraar epidemiologie; Nederlands Kanker Instituut, Amsterdam • prof. mr J Legemaate, hoogleraar gezondheidsrecht; VUMC en Vrije Universiteit, Amsterdam • dr GCML Page-Christiaens, gynaecoloog; Universitair Medisch Centrum Utrecht • prof. dr MA Verkerk, hoogleraar medische ethiek; Universitair Medisch Centrum Groningen • prof. dr M de Visser, vice-voorzitter Gezondheidsraad, Den Haag • prof. dr GMWR de Wert, hoogleraar biomedische ethiek; Instituut voor Gezondheidsethiek, Universiteit Maastricht • ir A Wijbenga, algemeen secretaris Gezondheidsraad, Den Haag, *adviseur* • prof. dr DL Willems, hoogleraar medische ethiek; Academisch Medisch Centrum, Amsterdam • mr A Bood, Gezondheidsraad, Den Haag, *secretaris* • dr WJ Dondorp, Gezondheidsraad, Den Haag, *secretaris*

De publicatie 'Behandelbaarheid', nr 2006/02 is te downloaden vanaf www.gr.nl en in een papieren versie op te vragen bij het Secretariaat van de Gezondheidsraad, fax (070) 340 75 23, e-mail: order@gr.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt dr WJ Dondorp, tel. (070) 340 65 75, e-mail wj.dondorp@gr.nl